

ONDERWERP

Essentieel leefgebied huismus - Molenstraat Sprang Capelle

PROJECTNUMMER

30069319

DATUM

7 juni 2022

ONZE REFERENTIE

D10046805:22

VAN

Bart Biemans

AAN

Stichting Casade

KOPIE AAN

Hans Hollander

Aanleiding

Stichting Casade (hierna Casade) heeft het voornemen om in 2023 de woningen op de volgende adressen in Sprang Capelle (Noord-Brabant) te slopen, het terrein om te vormen en ter plaatse nieuwbouw te ontwikkelen:

- Molenstraat 27 t/m 99 (oneven nummers);
- Molenstraat 26 t/m 40 (even nummers);
- Molenstraat 60, 62, 64 en 66;
- Molenplein 18 en 20;
- Burgemeester Smitstraat 29, 31, 33 en 35;

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Casade heeft Arcadis gevraagd een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten buiten het SMP en benodigde vervolgstappen in beeld te brengen. Op basis van deze quickscan is vastgesteld dat in het projectgebied en de directe omgeving beschermde soorten van de Wnb voorkomen. Voor huismus kon aanwezigheid van beschermde functies in de quickscan niet worden uitgesloten (Arcadis, 2021). Er dient aanvullend te worden beoordeeld of het volkstuintencomplex essentieel leefgebied van huismus herbergt volgens Kennisdocument Huismus, 2017). Wanneer essentieel leefgebied van huismus verdwijnt als gevolg van de werkzaamheden is mogelijk sprake van overtredingen van de Wnb en dient mogelijk een ontheffing soortenbescherming Wnb te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (ODBN).

De nieuwbouw in de tuinen/plantsoenen valt niet onder het soortmanagementplan¹ (SMP) Casade. Daarom is aanvullend kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar huismus. Dit is uitgevoerd op basis van de uitgangspunten van het SMP Casade en de generieke ontheffing Casade (Herstelbesluit).

De aanvullende beoordeling is opgenomen in dit memo. Hierin worden achtereenvolgens behandeld projectgebied, methode, resultaten, effectbeoordeling, toetsing, mitigatie, compensatie, conclusies en vervolgstappen.

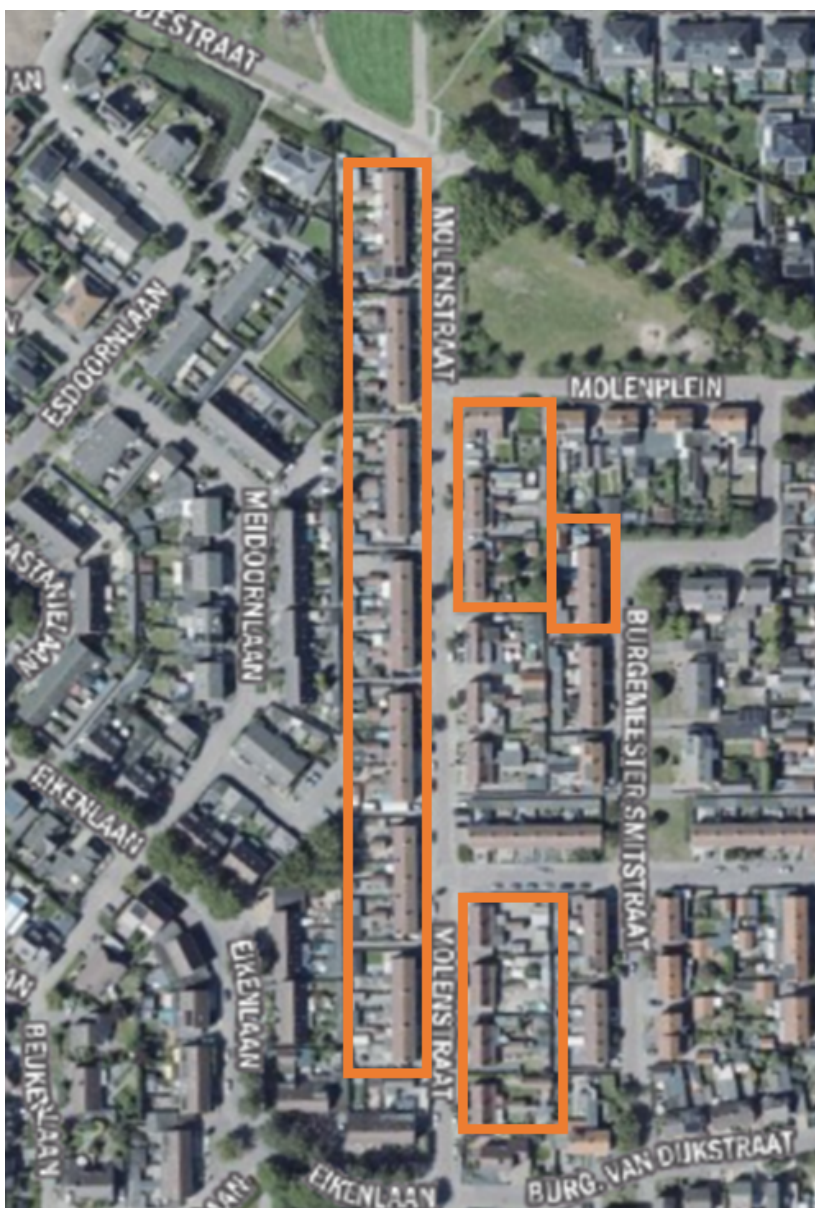
Mogelijke vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn:

- Wanneer significant essentieel leefgebied van huismus verdwijnt en/of één of meerdere verblijven van steenmarter worden vastgesteld, is een ontheffing Wnb soortbescherming vereist en dienen mitigerende / compenserende maatregelen te worden getroffen alvorens de werkzaamheden kunnen start.
- Wanneer géén significant essentieel leefgebied huismus verdwijnt en/of géén verblijf van steenmarter wordt aangetroffen, kunnen werkzaamheden zonder ontheffing doorgang vinden.

¹ Voor SMP Casade (Z/109142-AEG) geldt dat voor de periode van 24 augustus 2020 tot en met 20 augustus 2025, met de voorschriften voor de verduurzamings-, onderhouds- en renovatiewerkzaamheden, alsmede sloop en nieuwbouw van woningen in eigendom van Stichting Casade of van particuliere woningeigenaren van tussen- of aanliggende wooneenheden, gelegen in de gemeenten Dongen, Loon op Zand en Waalwijk, met uitzondering van de woningeenheden van Stichting Casade waarvoor reeds een generieke ontheffing verleend is. Werkzaamheden aan tuinen, plantsoenen of andere aanwezige vegetatie maken geen onderdeel uit van de generieke ontheffing verleend op basis van SMP Casade.

Projectgebied

Het projectgebied ligt in het oosten van Sprang Capelle en bestaat uit 14 woonblokken van 2 tot 6 adressen met in totaal 58 grondgebonden woningen. De woningen hebben allemaal vergelijkbare typologie; het betreft stenen woningen met twee verdiepingen en vermoedelijk een zolder, met dakpannen daken. Slechts enkele dakranden zijn voorzien van vogelschroot. Achter sommige dakgoten zijn openingen aanwezig. Achter kantpannen aan vrijwel alle kopgevels in het projectgebied zijn openingen aanwezig. Er zijn geen open stootvoegen aanwezig in de woningen. Wel zijn ventilatievoegen aanwezig op enkele centimeters hoogte van de grond. Ten noorden van het projectgebied staat een molen omringd met grasvelden. Het doorkruisende fietspad wordt aan de oostzijde begrenst met een houtwal bestaande uit jonge eiken en braamstruweel. Alle bebouwing rondom projectgebied bestaat uit grondgebonden woningen, weliswaar grotendeels met vergelijkbare typen woningen. Enkele woningen aan de oostzijde van het projectgebied zijn anders qua typologie. Een overzicht van het projectgebied is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1. Het projectgebied (oranje omkaderd) Molenstraat te Sprang-Capelle, Noord-Brabant (Bron: Cyclomedia).

Methode

Ecologisch adviesbureau Brouwers Groenaanemers heeft op 12 april 2022 en 28 april 2022 huismusonderzoek uitgevoerd conform Kennisdocument Huismus², zie Tabel 1.

Tabel 1. Bezoekgegevens huismusonderzoek Brouwers Groenaanemers Molenstraat, Sprang Capelle.

Cluster	Datum	Start tijd	Eind tijd	Huismus (n)*	Nest indicierend (n)	Nest (n) omgeving	Nest (n) Complex	Waarnemer	Temperatuur	Weer	Windkracht	Neerslag
7301	12-4-2022	07:40	08:55	22	6	5	2	H. Habraken	9	Helder	3 bft	Geen neerslag
7301	28-4-2022	07:21	08:30	15	6	0	0	H. Habraken	7	Zonnig	2 bft	Geen neerslag

Op basis van luchtfoto's is het oppervlak potentieel leefgebied bepaald. Potentieel leefgebied is in dit geval potentieel foerageergebied bestaande uit groen oppervlak, bomen, struiken, tuinen, etc. Hierbij zijn negen verschillende zones onderscheiden waarvan de aard van het potentieel leefgebied is beschreven.

Aan de hand van ontwerpschetsen is de oppervlakte potentieel leefgebied bepaald dat verdwijnt als gevolg van de werkzaamheden. Hiermee is een effectbeoordeling opgesteld voor de werkzaamheden op potentieel leefgebied, waarbij is aangegeven wat wordt gezien als essentieel leefgebied voor huismus. Daarmee is een toetsing aan de Wnb uitgevoerd en is een conclusie getrokken over mogelijke overtreding van verbodsbepalingen.

Resultaten

Onderzoek aanwezigheid nest- en verblijfplaatsen huismus

Er zijn twee huismusnesten binnen de bebouwing van het complex aan de Molenstraat vastgesteld (Figuur 2). In de directe omgeving van het complex zijn vijf nestlocaties vastgesteld. Op basis hiervan kan niet zonder meer worden gesteld dat bij de werkzaamheden geen leefgebied van huismus verdwijnt als gevolg van de werkzaamheden. Daarom moet worden beoordeeld of essentieel leefgebied van huismussen verdwijnt als gevolg van de werkzaamheden.

Leefgebied huismus

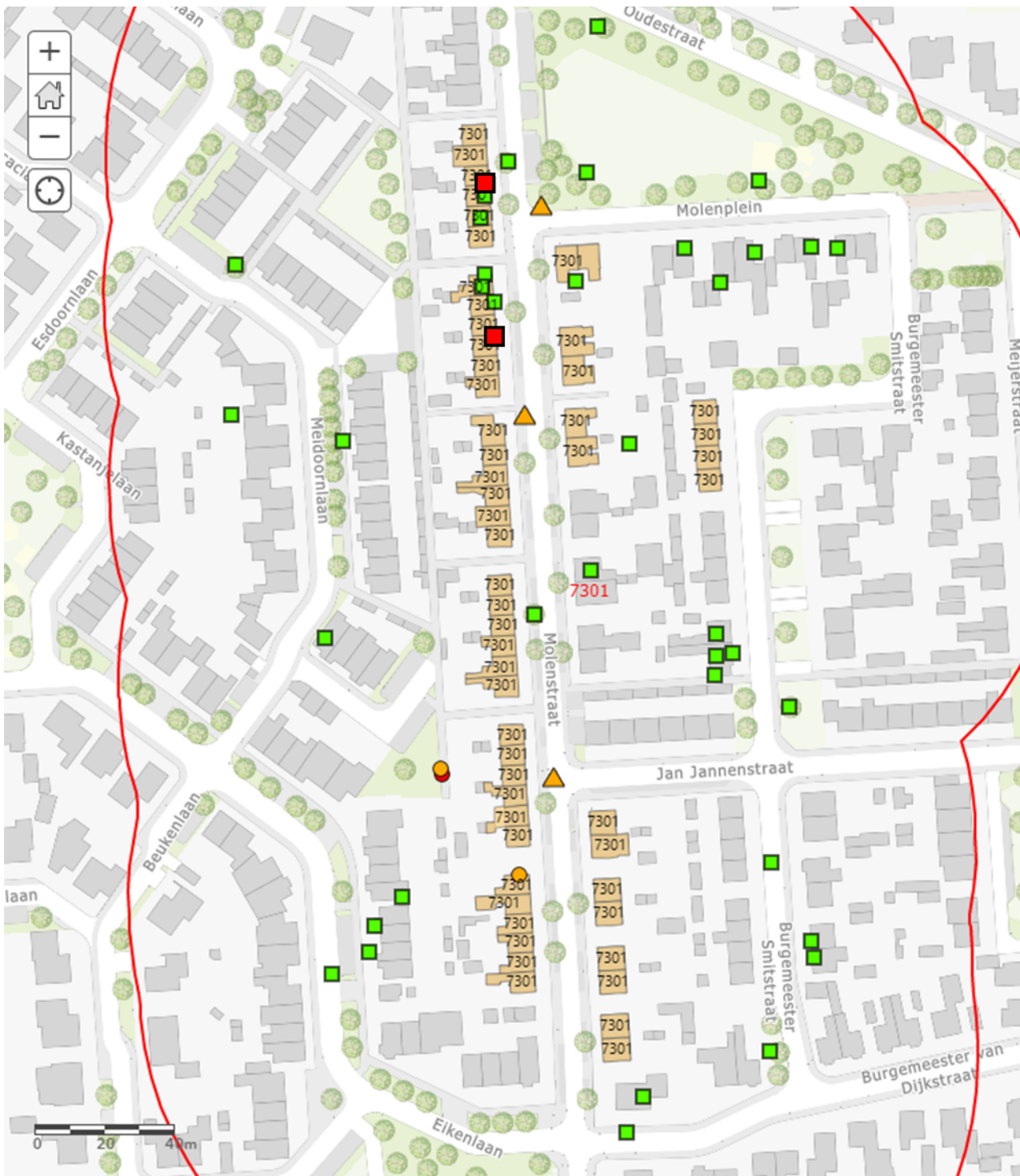
Op basis van luchtfoto's zijn acht zones in en rondom het projectgebied aangewezen als potentieel leefgebied van huismussen (Figuur 3). Deze zones zijn inclusief oppervlakte nader beschreven in Tabel 2 en beoordeeld op geschiktheid als onderdeel van het leefgebied van huismus op basis van aanwezige habitatelementen. In totaal is 7.742 m² aan potentieel leefgebied van huismus binnen en in de directe omgeving van het projectgebied aanwezig.

Geschiktheid van voor- en achtertuinen

Vrijwel alle voortuinen zijn volledig bestraat en vormen dus geen geschikt foerageergebied voor huismus. Op een enkele tuin na met veel begroeiing, en hier en daar een smalle (en veelal lage) haag, ontbreekt geschikte dekkingsplaatsen voor huismussen. De voortuinen binnen het projectgebied zijn zeer minimaal geschikt voor huismussen.

Op een enkele uitzondering na zijn vrijwel alle achtertuinen binnen het projectgebied op basis van het veldbezoek van de quickscan en de luchtfoto's beoordeeld als ongeschikt leefgebied voor huismussen. Dekking in de vorm van groenblijvend en hoog opgaand groen ontbreekt veelal. In de tuinen waar deze wel aanwezig zijn, kunnen uiteraard huismussen voorkomen. Al met al zijn de achtertuinen minimaal geschikt als leefgebied van huismussen.

² BIJ12, Kennisdocument Huismus, 2017.

Figuur 2. Onderzoeksresultaten huismusonderzoek Molenstraat, Sprang Capelle (complex 3701). Groene vierkanten indiceren waarnemingen van huismussen binnen en rondom het projectgebied. De rode vierkanten indiceren de vastgestelde nestlocaties van huismussen binnen de bebouwing van het projectgebied (bron: SMP Casade Field Map 2022).

Figuur 3. Weergave van acht zones binnen en rondom het projectgebied ten minste deels uit potentieel leefgebied van huismus bestaat.

Tabel 2. De acht vastgestelde zones in Figuur 2 inclusief oppervlakte (m²), beschrijving en beoordeling.

Zone	Oppervlakte (m ²)	Beschrijving	Beoordeling
1	4376	Ten noordoosten van het projectgebied ligt een grasveld met enkele speeltoestellen. Het veld wordt aan de noordzijde omringd met laag groeiende vegetatie, struweel en bomen, waaronder esdoorn. Langs beide zijden van de weg ten noorden van dit veld ligt een boomsingel van volwassen Amerikaanse eiken.	Geschikt foerageergebied + dekking
2	705	Aangrenzend aan de westelijk gelegen achtertuinen van de woningen binnen het projectgebied ligt een klein park met grasveldjes, plantsoenen, heggen van Spaanse aak en hoge zomereiken.	Geschikt foerageergebied + dekking
3	120	Ten noordoosten van het elektriciteitshuisje (zie zone 4) ligt een moestuintje met onder andere zonnebloemen en braamstruiken. Deze moestuin is geschikt foerageergebied voor huismussen.	Geschikt foerageergebied

4	104	Ten westen van het meest oostelijke woningblok staat een elektriciteitshuisje, omringd met grassen en brandnetel scheuten. Dit veldje is recent gemaaid geweest. Omliggende conifeer is mogelijk geschikt als schuilplaats voor huismus.	Geschikte dekking
5	425	Aangrenzend aan de westelijk gelegen achtertuinen van de woningen binnen het projectgebied ligt een klein park met grasveldjes, plantsoenen, heggen van Spaanse aak en hoge zomereiken.	Geschikt foerageergebied
6	1179	Ten zuiden van het projectgebied is langs de Eikenlaan veel dicht struweel met bomen aanwezig, met name ten zuiden van de Eikenlaan. Deze dichte vegetatie is geschikt als schuilplaats of kwetterplek voor huismussen.	Geschikte dekking
7	283	Deze zone bestaat uit een strook van een tweetal heggen van verschillende hoogtes, met daarvoor een plantsoenstrook. Dit biedt veel dekkingsmogelijkheden voor huismussen.	Geschikte dekking
8	550	Een combinatie van bomen, struiken en dicht plantsoen. Dit biedt veel dekkingsmogelijkheden voor huismussen.	Geschikte dekking

Effectbeoordeling

Confrontatie met ontwerpshetsen

In figuur 4 is het concept-ontwerp opgenomen voor de nieuwbouw Molenhoek, Molenstraat te Sprang Capelle. Onder figuur 4 is kort per zone aangegeven of deze geheel, deels of helemaal niet verdwijnt als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is tevens beschreven of in de nieuwe situatie vergelijkbaar, minder geschikt of juist meer geschikt habitat voor huismus aanwezig is ten opzichte van de oorspronkelijke situatie.

Van de in totaal 7.742 m² potentieel geschikt huismushabitat zal ongeveer 224 m² (circa 3%) verdwijnen als gevolg van de geplande werkzaamheden. Hiervan zal 224 m² in de nieuwe situatie niet langer functioneel zijn voor huismussen. Circa 7.518 m² van het potentieel geschikt leefgebied blijft in zijn geheel gespaard van werkzaamheden en derhalve geschikt als leefgebied voor huismus.

Figuur 4. Ontwerperconcept Molenhoek, Molenstraat te Sprang Capelle (bron: Casade).

- Zone 1:
Deze zone valt buiten de scope van de werkzaamheden en blijft dus in zijn geheel zoals deze nu is. Hier verdwijnt geen leefgebied van huismus.
- Zone 2:
Deze zone valt buiten de scope van de werkzaamheden en blijft dus in zijn geheel zoals deze nu is. Hier verdwijnt geen leefgebied van huismus.
- Zone 3:
Deze zone verdwijnt zo goed als volledig. Het is vooralsnog niet duidelijk hoe deze zone er in de nieuwe situatie bij komt te liggen. Vooralsnog gaan we er van uit dat deze zone in de nieuwe situatie niet meer functioneel is voor huismussen (worst-case benadering).
- Zone 4:
Deze zone verdwijnt zo goed als volledig. Het is vooralsnog niet duidelijk hoe deze zone er in de nieuwe situatie bij komt te liggen. Vooralsnog gaan we er van uit dat deze zone in de nieuwe situatie niet meer functioneel is voor huismussen (worst-case benadering).
- Zone 5:
Deze zone valt buiten de scope van de werkzaamheden en blijft dus in zijn geheel zoals deze nu is. Hier verdwijnt geen leefgebied van huismus.
- Zone 6:
Deze zone valt buiten de scope van de werkzaamheden en blijft dus in zijn geheel zoals deze nu is. Hier verdwijnt geen leefgebied van huismus.

- **Zone 7:**
Deze zone valt buiten de scope van de werkzaamheden en blijft dus in zijn geheel zoals deze nu is. Hier verdwijnt geen leefgebied van huismus.
- **Zone 8:**
Deze zone valt buiten de scope van de werkzaamheden en blijft dus in zijn geheel zoals deze nu is. Hier verdwijnt geen leefgebied van huismus.

Toetsing

Bij de geplande activiteit wordt een deel van het leefgebied van huismussen permanent verwijderd. Omdat voldoende leefgebied in stand blijft (97%), wordt de functionaliteit van aanwezige nest- en rustplaatsen in woningen binnen en rondom het projectgebied niet aangetast. Hierbij is daarom geen sprake van overtredingen van de Wnb (zie Tabel 3). Daarom hoeft geen ontheffing Wnb te worden aangevraagd en zijn verdere vervolgstappen niet vereist.

Tabel 3. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Huisumus					Verwijderen van groene elementen (o.a. heggen).

Het is verboden om:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren;

Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Mitigerende maatregelen

De functionaliteit van het leefgebied van huismussen wordt niet aangetast als gevolg van de geplande werkzaamheden. In de omgeving blijft voldoende leefgebied in stand. Er is daarom geen noodzaak om mitigerende maatregelen te treffen.

Compenserende maatregelen

In totaal verdwijnt circa 224 m² aan leefgebied van huismus. Omdat geen sprake is van essentieel leefgebied is geen wettelijke verplichting voor een compensatieopgave. Echter heeft het altijd de aanbeveling om de vegetatieplannen dusdanig in te richten dat het projectgebied ook in de nieuwbouw situatie geschikt leefgebied vormt voor huismussen.

Conclusies en vervolgstappen

- Mitigerende maatregelen zijn niet noodzakelijk om het functioneren van het leefgebied voor huismus tijdens de werkzaamheden te garanderen.
- Er hoeft geen ontheffing Wnb soortbescherming worden aangevraagd voor aantasting leefgebied huismus.
- Compenserende maatregelen zijn niet noodzakelijk om het functioneren van het leefgebied van huismus na de werkzaamheden te garanderen. Als mogelijk verdient het aanbeveling het verlies aan 224 m² leefgebied in de nieuwbouw situatie te compenseren door vegetatieplannen in te richten geschikt voor huismus.